

Hvad vil den palæstinensiske Intifada?

Af Mahmoud Issa, Ph.d

Artiklen er et bearbejdet indlæg fra debatmødet den 13. februar 2001: Palæstina-konflikten – er der håb om en retfærdig fred?

De forrige fire israelske regeringschefer, Barak, Netenyaho, Shamir og Peres, er alle gået af på grund af mangel på visioner fra det militære israelske hierarki. For kun halvandet år siden blev Barak valgt med majoriteten af stemmer, på grund af sine løfter om at løse konflikten med palæstinenserne og trække de israelske tropper ud fra Sydlibanon. Det sidste er opfyldt – med undtagelse af Shub'as land og de fortsat fængslede libanesere. På den syriske side er situationen stadig fastlåst. På den palæstinensiske side er resultaterne derimod ret dårlige: bygning af flere bosættelser og drab på flere palæstinensere (mere end 400 dræbt og 17.000 såret, 33% af dem børn).

Vinderen af valget fornylig var Sharon. Uanset sin fortid som krigsbryder, som helt i forbindelse med massakren i landsbyen Kibya i 1953, Sabra & Shatila flygtninglejrene i 1982, vil han stå overfor den samme krise igen, hvis han ikke tør sætte det afgørende punkt på sin dagsorden: nemlig hvordan der kan gøres en ende på det mest forfærdelige fænomen i moderne tid, okkupationen, og gøres op med det uhyrlige instrument: bosætterne. Palæstinenserne er det sidste koloniserede folk i moderne tid. Alle de fine ord om fred og fredelig proces vil ikke formindske den daglige terror og ydmygelse, der er indbegrebet af okkupationen, den længste i moderne tid, 33 år.

For tretten år siden startede den første Intifada. Seks år efter kom et resultat i form af Oslo-aftalen. Israel anerkendte PLO som den legitime repræsentant for palæstinensere, og til gengæld anerkendte PLO Israel og stoppede Intifadaen. Forhandlingerne foregik i en fem års periode, og det var forventet, at det ville ende med etableringen af en suveræn palæstinensisk stat på Vestbredden og i Gaza (22% af det oprindelige britiske mandat Palæstina).

I dag, syv år efter påbegyndelsen af Oslo-processen og ti år efter åbningen af Madrid-konferencen – som begge er bygget på princippet 'land for fred' og FN resolutionerne nr. 242 og 338 - er resultaterne beskedne: mindre velfærd til palæstinenserne, stigende arbejdsløshed; Israels hær er rykket ud fra centrum til udkanten af de otte byer; bygning af flere bosættelser, der splitter det palæstinensiske område til noget der minder om Archipelago øerne. I 1993 var der 105.000 bosættere; nu i år 2001 er der 200.000. Tallet er fordoblet. Dertil kommer 180.000 inde i Øst- jerusalem. Metropolitan Jerusalem alene udgør 660 km², dvs 11% af hele Vestbredden og Gaza: 6000 km². Alle disse bosættelser er fordømt af det internationale samfund som værende illegale og imod Geneva-konventionen. Der er kun 18% jord under PNA administration (område A), andre 22% er fælles (område B), og 60% er stadigvæk under total israelsk kontrol (område C).

Den anden Intifada

Disse faktorer har været medvirkende til den anden Intifada, der startede i september måned og allerede har kostet store ofre, overvejende på palæstinensisk side. Mange børn er døde. Illusionen efter Oslo-aftalen brast, og realiteterne er dukket op igen uden makeup: Israel er stadigvæk en kolonial besættelsesmagt, og palæstinenserne er stadigvæk et koloniseret folk.

Det står klart, at Arbejderpartiet og Likud har fire fælles nej-strategier, når de kommer til "the final talks" om en mulig fredsløsning:

- Nej til en uafhængig palæstinensisk stat.
- Nej til at dekonstruere alle de ulovlige bosættelser, især de store.
- Nej til deling af Jerusalem (Barak har tilbudt Arafat et kontor i den gamle by og palæstinensisk flag på al-Aqsa moskeen, men hele den gamle by skal fortsat være under de israelske myndigheder).
- Nej til flygtningenes ret til at vende hjem ifølge FN-resolution 194, der er bekræftet 110 gange, og som var FN's betingelse for at Israel kunne blive accepteret i FN-regi i 1948.

Flygtningene

Hvis man seriøst søger et historisk kompromis på den eksplosive situation i Palæstina/Israel, kræver det, at man tager fat på de grundlæggende problemer. Man må erkende, at de vigtigste konfliktpunkter, der har rod tilbage til 1948 og ikke kun til 1967, må på bordet, herunder spørgsmålet om flygtningene fra 1948. Mange nye israelske og palæstinensiske historikere har dokumenteret de etniske udrensninger, der blev ledet af de zionistiske pionerer. Sidst er det den unge israelske forsker Teddy Katz, der har afsløret en omfattende massakre i landsbyen Tantoura, hvor 200 blev dræbt med koldt blod; faktisk dobbelt så mange som ved massakren i Deir Yasin.

Flygtningeproblemet – og ikke Jerusalem – er efter min opfattelse den egentlige årsag til hele konflikten. En stor del af disse flygtnings jord er stadig ikke beboet; kun 167.000 israelere bor i dag i de fem millioner flygtnings land. Palæstinenserne i Libanon og Gaza kan vende tilbage til deres oprindelige jord i Galilæi og Negeev, uden at det berører den demografiske balance væsentligt. Det er en billig løsning for verdenssamfundet, i stedet for at man tvinger disse flygtninge endnu længere ud i de fire verdenshjørner og/eller, som Clinton forslår, betaler 20 milliarder dollars i erstatning til flygtningene. "De sidste 1500 meter som Israel skal gå, hvis de vil have en ende på konflikten, er nemlig at erkende deres ansvar over for flygtningene og hjælpe med at implementere deres rettigheder" skriver Ilan Pappé i avisen Al-Ahram.

I antal vil disse flygtninge udgøre lige så mange som de russiske jøder, der er kommet til Israel i de sidste ti år, selv om myndighederne hele tiden hævder, at der ikke er plads til en større befolkning. Men trods den vedvarende jødiske immigration, vil palæstinensere udgøre flertallet af befolkningen i det oprindelige Palæstina (Israel + Vestbredden + Gaza) om 20 år.

Intifadaens politiske formål

Mange palæstinensiske kræfter forsøger at drive formålet ud i det helt urealistiske: nogle kræver Intifada indtil befrielsen af hele Palæstina; andre nationale og moderate kræfter kræver at Intifadaen skal fortsætte, til der er etableret en palæstinensisk stat på de besatte områder fra 1967.

Edward Said skrev i sidste måned at al-Aqsa Intifadaen er imod Oslo-aftalen og Arafats ledelse lige såvel som de er imod Barak og Denis Ros. Nogle af Intifada-lederne er også begyndt at stille spørgsmål ved den nuværende PNA-ledelse og dens uprofessionelle måde at håndtere krisen på grund af korrupsion og egoistiske interesser. "Uden intern forandring, er Intifadaen en fiasko" siger Husam Khader, aktivt medlem af de Palæstinerrådet. Også Marwan Bargouthi, leder af Fatah på Vestbredden, siger at reglerne bliver anderledes fra nu af i forhold til PNA.

Israel er økonomisk og militært en supermagt i Mellemøsten, og tre gange stærkere end alle de omkringliggende arabiske lande tilsammen. Men logikkens magt er stærkere end magtens logik. Kernepunktet, der er en lære af historien, er at ingen kræfter, uanset hvor stærke de er, kan besejre et folk for evigt. Palæstinenserne har derfor, ud fra et moralsk, visionært og menneskeligt synspunkt, en pligt, og mens de kæmper med alle deres civile kræfter mod okkupationen og de ulovlige bosættelser, skal de ikke lukke døren for en varig og retfærdig løsning i forholdet til israelerne, baseret på de internationale beslutninger der er relevante for Palæstina-Israel konflikten. Forhandling for forhandlingens skyld er spild af tid. Formålet med forhandlingen skal godkendes først.

Kompromis for freden

Et historisk kompromis går ud på, at freden skal etableres på en fælles og langvarig og ikke dikteret fredsaftale, sådan som Israels militære ledelse ønsker. Det centrale og afgørende spørgsmål er, hvilket samfund Israel ønsker at etablere? Der synes tre mulige veje:

1. Israel vil fortsætte etableringen af en jødisk teokratisk stat, hvor jøderne fortsat ønsker at udgøre flertallet, mens palæstinenserne bor som tredje-klassesborgere, dvs. et Israel præget af "moderne og demokratisk" apartheid. 13 palæstinensere, såkaldte "israelske arabere", er blevet dræbt og hundredvis såret under urolighederne i selve staten Israel, uden at en eneste israelsk minister har taget ansvaret for at statens egne borgere dræbes af soldaternes skarpladte geværer. I Israel viser meningsmålingerne, at 73% er positive over for politiets behandling.

Israelerne og palæstinenserne har boet sammen i Israel i 50 år – der er noget at bygge på, selv om der er store uretfærdigheder som f.eks. færre sociale rettigheder for palæstinenserne og et diskriminerende system, der skal rettes op på. Det er bl.a. dokumenteret i en rapport fra 25 israelske og arabiske professorer fra israelske universiteter. Et af de emner, der blev undersøgt, var den kendsgerning, at der i løbet af 52 år er bygget 700 jødiske byer, men ikke en eneste arabisk by, selv om araberne udgør 18% af befolkningen. Ud af 4000 stillinger universiteterne, er kun 17 palæstinensere.

2. Israel accepterer en to-stats-løsning, der bygger på en fuldstændig tilbagetrækning fra alle de besatte områder fra 1967- inklusive Østjerusalem, som kun udgør 22% af det historiske Palæstina (med fri adgang til alle de hellige religiøse steder) samt retten til at alle flygtninge kan vende hjem.

3. En binational stat, hvor alle israelere og palæstinensere kan bo hvor som helst i hele landet og hver gruppe fastholde deres traditioner, kultur, identitet og sprog. Dette er en historisk løsning der kan løse alle de væsentlige konfliktpunkter.

Israelerne og palæstinenserne kan statuere et civiliseret, menneskeligt og ambitiøst eksempel for de forskellige etniske folk i verden, leve op til globaliseringens kriterier og åbne vejen til en rig fremtid, der lægger den jødiske holocaust og den palæstinensiske al Nakba (katastrofen) bag sig. Palæstinensere har intet ansvar for holocausten, der startede her i Europa, men med deres al Nakba har de betalt prisen. Der er rigeligt rum til at rette på resultatet af Nakbaen, hvis israelerne godkendte deres moralske og politiske ansvar for Nakbaen, og hvis det internationale samfund - især europæerne (der skal 'play' og ikke kun 'pay'), FN, russerne, Kina og USA - blander sig aktivt for at finde en fornuftig løsning, baseret på de mest elementære principper, der har båret FN i de sidste 50 år. Både israelere og palæstinensere har ret til at leve i et ligeværdigt samfund bygget på modernitet, tolerance, demokrati og respekt for menneskerettigheder.

Som Antonio Gramsci sagde: "Selv om de nuværende udsigter forstandsmæssigt fører til pessimisme, vil optimismens vilje sejre."